

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 28.— Cor.
Pe jumătate an 14.— „
Pe 3 luni . . . 7.— „
Pe o lună . . . 2.40 „
Pentru România și
străinătate:
Pe un an . . . 40.— franci.
Telefon
pentru oras și interurban
Nr. 750.

REDACTIA
și ADMINISTRATIA
Strada Zrinyi Nrul 1/a

INSERȚIUNILE
se primesc la admi-
nistrație.
Mufonite publice și Loc
deschis costă șirul 20 fil.

Manuscrisurile nu se in-
napolază.

ROMÂNUL

„Rușii trec prin România?”

Scornituri mizerabile.

Arad, 15 Decembrie.

De o vreme încoaci niște indivizi iresponsabili, de naționalitate străină, din localitate, răspândesc fel de fel de știri alarmante cu privire la atitudinea României față de actualul războiu mondial și în special despre atitudinea României față de Austro-Ungaria.

Astfel, în săptămânile trecute acești indivizi au răspândit știrea „sigură”, că

„România primind 2 milioane de la Germania și Austro-Ungaria, a dat ultimatum Rusiei, și, că, armata română a și început să înainteze într-un lung front împotriva Basarabiei”.

Publicul setos de aturi senzații firește a primit cu nespuse bucurie acest șvon despre intrarea în acțiune a României alături de monarhia austro-ungară, și se aștepta în fiecare moment sosirea primelor vești despre mersul acestei acțiuni armate „a noului nostru aliat”, cum se spunea.

Au trecut însă zile ba chiar săptămâni întregi, dar știrile acestea nu mai vreau să sosească nici până în ziua de astăzi.

Zilele acestea, apoi, tot acei iresponsabili au servit publicului arădan o altă știre senzațională, din sursă „absolut autentică”, că

„guvernul rusesc ar fi intervenit la guvernul român, să lase liberă trece-

rea armatei rusești pe teritoriul României, pentru a se duce în ajutorul armatei sârbe”.

Unii chiar au răspândit știrea „sigură”, că

„guvernul român a admis această ofertă și, că, chiar a și început să treacă prin România armata rusească cu destinație spre Serbia”.

Oricine își poate închipui teama cu care se discuta această nouă „pacoste” și influința acestei noi întorsături asupra mersului războiului mondial.

„Conrazi” și „strategii” cafenelelor imediat și-au început „acțiunea” făcând combinații despre — sdrobirea „absolut sigură” a României din partea Germaniei și Austro-Ungariei.

Acești „strategi”, în baza informațiilor „autentice” ce au primit — nu știu de unde, — mai spuneau și aceea, că

„guvernul român a dat ordin ca toate vagoanele de prin toate gările din România să fie imediat golite și puse la dispoziția autorităților militare”.

S'a mai pus, apoi, că

„s'a dat încă ordin ca, toate acestea vagoane să fie concentrate în gara Ungheni și, că, acolo se vor forma 80

trenuri cu cari vor fi transportate trupele rusești prin România în Serbia”.

In urmarea acestor știri s'au început, dintr-o parte, bănuielile împotriva noastră, ba în taină eram timbrați ca conspiratori împotriva „statului național maghiar”.

Norocul a fost, totuși, că aceste știri firește au străbătut până în România de unde dela locul cel mai competent suntem acum autorizați să afirmăm, că

niciodată guvernul rusesc n'a cerut ca trupele rusești să treacă prin România!

Și faptul e evident.

Intâi: pentru ca o intervenție armată rusească în Serbia să aibă efect, ar trebui ca Rusia să trimită o armată însemnată, cel puțin 100 mii de oameni, — întrucât se știe din chiar sursă oficială militară dela noi că monarhia noastră a concentrat acolo o armată foarte numeroasă, — ori nu cu 80 de trenuri se poate transporta acest număr de oameni.

Al doilea: trecerea armatei rusești prin România ar însemna imediată intrare a României în războiu. Dar despre aceasta nu se vede nici o urmă.

Prin urmare în baza autorizațiunii din locul cel mai competent din București avertizăm publicul să nu creadă toate știrile fantastice cari se fabrică, cu o anume tendință, în aceste vremuri atât de potrivite pentru această operațiune.

Sonet.

Zadarnic vrei, c'a-tale gânduri
Să ia mai des avânt spre stele; —
Zadarnic cerci să sui tu schele
Să dai în lume și tu rânduri.

De glie strâns legat te ține:
Lăcașul gândurilor tale, —
Tesut din lut. Și 'n a ta cale
El spini presară pentru tine.

In dorul tău pari ciocârlie,
Ce-ai vrea să sbori mereu spre soare,
Să smulgi schintei fulgerătoare —
De minți din fața-i aurie.

— In van te sbați după mărire,
Inchisă 'n lut e-a tu gândire!...

Oradea-mare, luna lui Dec. Cornel Tr. Crișan.

Icoane din război.

Dăm mai la vale în românește notițele de ziar ale preotului romano-catolic din Ocna-Slatinei, apărute de curând în foaia catolică „Hetí Szemle” din Sătmár. Aceste crâmpeie sunt interesante nu atât prin felul povestirii, ci mai mult prin caracterul lor istoric. Sunt tot atâtea icoane de războiu, oari de sigur nu vor rămânea nebăgate în seamă de istoriograful de mâine al acestui războiu erăncen. În aceste notițe îl vedem de altcun și pe adevăratul preot, care nici în cea mai mare primejdie nu și-a părăsit turma, ci a rămas în mijlocul ei, dându-i mângâiere în aceste zile de grea încercare. Întâmplările aici povestite, deoarece s'au petrecut în ținut românesc, în leagănul moșilor și strămoșilor noștri — și din acest punct de vedere — merită deosebită atențiune.

Traducătorul.

Regimentul al II-lea de cazaci din Caucaz în O. Slatinei.

— Notițe de ziar. —

Sept. 30. Frica și spaima domnește asupra poporației. Dinspre Körösmező (Câmpul-Crișului) ne sosesc vești triste. Din Ocna-Slatinei oamenii cuprinși de frică cu diuumul a luat-o la sănătoasa.

Octombrie 1. Spaima e foarte mare. Dușmanul e deja în Rahău. La gară e mare mișcare și îmbulzire. Măile de geamantane și pachete

zac în noroiul străzii. La miezul nopții, la 1/212 ore se apropie dușmanul și toți oficiarii la ordinațiune mai înaltă se refugiază. Jandarmeria pleacă spre dușman....

Oct. 2. Pentru descrierea durerii aceluia, cari vreau să fugă cu trenul, e slab glasul omenesc. De frică mulți nu știu vorbi. Muieri, copii înghesuți în vagoane leșină. Dintre 100 locuințe la 98 sunt acoperite ferestrele cu perdele, locuitorii s'au refugiat. După amiază O.-Slatinei e aproape fără de oameni. Cei rămași acasă cu lacrimi în ochi se întrebă ce să facă? La toți le recomand să rămână în pace la vetrele lor. În Dumnezeu să-și pună nădejdea. Mulți nu s'au mângâiat cu sfaturile mele, ci au fugit pe jos cu ale lor în spate. Alții se ascund în băile umede și întunecoase. În satul meu, în seara acestei zile nu pot fi mai mulți de 120—140 persoane cu muieri și copii cu tot. Toată noaptea sunt treaz, în toată clipa sosesc refugiații, cari îmi cer sfatul.

Oct. 3. Dimineața plec la Sighet să-mi cumpăr de-ale mănărei, deoarece în O.-Slatinei toate trecuseră. La 10 ore, când am ajuns la Sighet, în mijlocul pieții întâlnesc o patrulă de cazaci, sub conducerea unui subofițer de cavalerie la distanță de 200—300 pași, gata cu armele spre țintă. Ajungând în apropierea mea, subofițerul își oprește calul, privindu-mă cu niște ochi scrutători. Evident, că reverenda și

Prețul unui „exemplar 10 fileri.”

In atențiunea învățătorilor.

Cetim în „Telegraful Român”:

D. ministru de culte și instrucție publică a emis un ordin sub Nr. 5208 relativ la acei funcționari publici născuți între ani 1878—1890, găsiți la timpul său neapți pentru armată ori dimiși prin supravizitație, cari au fost obligați să se prezinte acum la nouile asentări în calitate de glotași. În acest ordin d. ministru spune, că aceia dintre funcționarii publici, cari la nouile asentări au fost găsiți apți pentru serviciul militar, pot fi scutiți de a intra în armată, *dacă se constată din partea autorității competente, că sunt indispensabili în oficiul pe care-l ocupă.*

După ce și învățătorii noștri sunt funcționari publici, ordinul amintit îi privește și pe ei. În consecință, atragem atențiunea acelor învățători, cari au fost asentați acum, să-și înainteze petițiile de scutire direct la Consistorul arhidiecezan, în cel mai scurt termen posibil. În petiție se vor indica motivele, cari dovedesc indispensabilitatea învățătorului. La petiție se vor aceluia: 1. Biletul de justificare (Népfölkelési igazolványi lap) și 2. Proiectul de scutire (Fölmentési javaslat) în 2 exemplare. Formulare pentru acestea din urmă se găsesc la comitate, eventual la preturi și primăriile comunale.

Consistorul va transpune cererile cumulativ de-adreptul dlui ministru de culte și instrucție publică, la a cărui propunere va decide în merit d. ministru de hotvezi.

După ce din arhidieceza ortodoxă a Sibitului sunt peste 350 învățători pe câmpul de luptă, va să zică aproape jumătate din numărul total al lor, este evident, că cei rămași acasă sunt indispensabili pentru provederea instrucției primare. Și noi avem convingerea, că d. ministru, ținând seamă de jertfa de sânge ce-o aduce școala românească pe câmpiile Galției și ale Serbiei, precum și de interesele mari ale educației populare, va lăsa în posturile lor pe acei învățători, cari la asentările din urmă au fost găsiți apți pentru armată.

Ținem să accentuăm îndeosebi, că întru cât cererile de scutire n'ar putea fi rezolvite de d. ministru până la data intrării în serviciu militar activ, numiții învățători se consideră deocamdată dispensați de armată și rămân în funcțiunea lor civilă până la rezolvirea cererilor.

Dr. I. Mateiu.

barba mea rasă îl făcuse curios. Și eu mă o-presc, așteptând cecece o să urmeze, dar cazacul fără observație călărește mai departe. În piața Sighetului în vremea asta n'a fost mai mulți de 10—12 oameni, iar dintre prăvălii numai trei erau deschise. Isprăvind cu târguitul plec spre acasă, atunci văd cum cazacii ridică armele spre niște ulani de-ai noștri, cari veneau dinspre casa comitatului. Ulanii, firește, se predau, iar cazacii îi rețin. Când ajung la podul Slatinei, dinspre „Kabolacsárda” aud împușcături puternice, evident, că acolo se ciocniră patrurile rusești cu soldații noștri, cari erau în retragere. La 12 ore împreună cu taicămeu ne așezăm la prânz. La 12 și-un sfert vin mai mulți credincioși la mine, spunându-mi că dinspre **Satul-Slatina** (Faluszlatina) vin oști mari rusești de infanterie și artilerie.

Eu și notarul Francisc Kovács împreună cu vre-o 10—15 oameni cu un drapel alb mergem spre baia Ludovic, înaintea lor. Pe când ajungem acolo dușmanul era așezat în gura băii Ludovic. Înaintea noastră și înaintea crucii defilează cazacii, — în număr de vre-o două mii. Oameni mari și vânjoși cu căciuli de oaie în cap și cu cojoace groase, cari îi acoper și pe căluții lor, iuți ia umblet. Cazacii descăleacă caii la marginea satului și stricând gardurile își conduc caii în grădinele sătenilor. După amiază la 2 ore culegând ei toate armele din sat, a ajuns și ale mele în mâinile lor.

După amiază la 4 ore căpitanul prin tălmăciu mă cheamă în stradă. Îmi spune, că la mine

Acțiunea diplomatică pentru reconstituirea blocului balcanic.

— *Un articol al ziarului rus „Reci”.* —

Pressa rusă acum în urmă se ocupă de acțiunea diplomatică întreprinsă de tripla-înțelegere, pentru reconstituirea blocului balcanic, în primul rând prin împăcarea Serbiei cu Bulgaria.

Ziarul „Reci” din Petersburg scrie în această privință următoarele:

— „Pe teatrul de războiu dunărean, Sârbii continuă în mod eroic să respingă atacurile austro-ungarilor. Dar este evident că *puterile lor scad*. Lucrul acesta începe a se arăta mai cu seamă după începerea războiului ruso-turc.

Este evident că *Germania, respective Austro-Ungaria caută, cu orice preț, să-și facă o legătură cu Turcia prin ocuparea Serbiei.*

Ni se afirmă că trupe germane aparținând „landsturmului”, ar fi fost trimise să întărească trupele austro-ungare. Faptul acesta a făcut că diplomația triplei-înțelegeri să se ocupe ceva mai serios de problema balcanică.

Dintr'o anchetă întreprinsă s'a putut constata, că cecece face pe Bulgaria ca să nu treacă în războiul actual, de partea Rusiei, este *chestețiunea macedoneană.*

Bulgarii pretind, că Macedonia este a lor și că trebuie să li se restituie, cu atât mai mult, cu cât Sârbii își vor realiza idealul național la Nord.

Dar Sârbii, cu toată situația lor precară refuză a satisface cererile Bulgarilor. Tot asemenea și Grecii cari ocupă o parte din Macedonia, nu se arată deloc dispuși a o ceda. Ceva mai mult: ei amenință pe Bulgari.

Cu chipul acesta, *situația din Balcani devine complicată și amenință a se întoarce împotriva triplei-înțelegeri, în loc de a-i fi folositoare în cazul unei înțelegeri cu concesiuni reciproce.*

Această situație nu poate dăinui. Diplomația triplei-înțelegeri și-a luat sarcina să-i dea o soluțiune. În acest scop s'a întreprins o acțiune foarte stăruitoare pe lângă guvernele statelor balcanice, pentru a le determina să se înțeleagă.

Această misiune dificilă s'a dat noului ministru al Rusiei la Niș, principele *Trubetcoi*, care în trecerea sa prin București și Sofia va avea întrevederi și cu oamenii de guvern români și bulgari.

Reuși-va acțiunea triplei-înțelegeri? *Iată întrebarea ce și-o pun acei cari văd cu grijă ziua când mica Serbie va fi silită să cedeze puhoiului austro-german și când joncțiunea Berlin-Constantinopol se va face prin Niș”.*

vreau să se odihnească pe noapte. Indată se și așează la mine cu 5 cazaci și 9 cai. Cei trei căpitani sunt: **Nicolai Patnicoff, Mihail Wodobschin și Alexandrovich Bogodrusic**. Cu toții sunt oameni puternici, în floarea vieții, dar îndeosebi căpitanul **Wodobschin**, care știe și nemțește și așa eu cu el pot să vorbesc, iar el le tălmăcește vorbele mele canarazilor săi. Le place odaia caldă, cer mâncare și după ce le dau friptură de galite și poame, unul face un ceai rusec servindu-mi și mie.

După cină vorbesc în ton măgulitor despre armata rusească. Țarul are 7 milioane de soldați pe câmpul de luptă, dar are mulți încă în rezervă. Soldatul rusec e ascultător și gata la orice jertfă. Din **Delatin** până la **Sighet** au căzut 8 ofiteri și mai mulți soldați de-ai lor, dar întâmplarea asta nu-i va împiedeca să între în **Budapesta** cu muzică militară. Ei sunt soldați și numai contra soldaților luptă. De locuitorii pacinici nu se ating pentru că și ei sunt creștini, — zice căpitanul **Wodobschin** — și desfăcându-și mantaua arată chipul lui Hristos, care e aninat de pieptul lui.

Vorbesc apoi despre stările din Rusia și îndeosebi accentuiază, că traiul e ieftin; în Caucaz 1 kg. de făină e cu 12 fil.

După 8 ceasuri fiind obosiți se odihnesc. Pe noapte nu iau nici o dispoziție de siguranță, armele le așează pe podele, ușile odăilor de dormit nu le închid...

(Sfârșitul în nrul viitor).

Războiul.

Telegrame oficiale.

Biroul telegrafic ungar ne trimite spre publicare următoarele telegrame oficiale:

Budapesta. — De pe câmpul de războiu din sud se anunță: Ofensiva noastră pornită spre sudost dela Dunăre a dat spre sudost dela Valievo peste un număr covârșitor al dușmanului. Aceasta a avut ca urmare, că nu numai am renunțat la ofensivă, ci trupele noastre, cari mai multe săptămâni au dat lupte viguroase cu mult eroism, au trebuit să se retragă departe în dărâpt. Față cu aceasta rămâne ocuparea Belgradului. Situația generală rezultată în urma acestor împrejurări vor reclama noi măsuri și hotărâri de operațiune, cari vor duce la respingerea dușmanului.

Budapesta. — Dela cartierul principal se anunță: În Galitia orientală continuăm a-i urmări pe Ruși. În lupte mai mici sau mai mari am câștigat teren spre nord, în toate punctele. Ducla e în posesiunea noastră. Coloanele noastre, cari au înaintat prin Carpați au capturat ieri și alaltăieri 9000 Ruși și 10 mitraliere. Pe frontul dintre Rajbrodt și ținutul spre sud dela Cracovia, precum și în Polonia de sud situația nu s'a schimbat. Spre nord dela Lovitz ofensiva noastră a progresat spre cursul de jos al râului Bzura. — Gen. major Höfer.

Berlin. — Dela cartierul principal se anunță: Atacurile slabe făcute de Francezi împotriva pozițiilor noastre dintre Maas și Vosgi le-am respins cu ușurință. Dealtcum pe câmpul de războiu occidental precum și în Prusia orientală și Polonia de sud nu a avut loc nici un eveniment mai important. În nordul Poloniei continuăm operațiunile.

La știrile oficiale franceze și rusești adaugem încă următoarele: În 11 Decembrie s'a anunțat oficial în Petersburg: Spre sudost dela Cracovia continuăm a ataca, am capturat mai multe tunuri și mitraliere germane și cam la 2000 de prizonieri.

Faptul e că din trupele noastre ce luptă spre sudost dela Cracovia n'a ajuns în mâinile Rușilor nici un singur om, precum nici un tun sau vre-o mitralieră.

În o știre oficială franceză datată în 12 Decembrie în Paris, se afirmă că spre nordost dela Vailly a fost nimicită total o baterie germană, iar în Douxmouide și spre apus dela Vienneulles—Les—Hattonchatel câte alte două baterii germane: una de calibru mare și una pregătită împotriva aeroplanelor. Tot în acest ținut Francezii au aruncat în aer un edificiu forestier și au nimicit mai multe tranșee”.

Aceste știri sunt inventate. (Comanda supremă).

Importanța luptei dela Falkland.

Londra. — „Times” anunță din New-York: „Newyork World” scrie despre lupta pe mare dela insulele Falkland: Concentrarea crucișătoarelor germane răslețe a fost un succes strălucit, care i-au cauzat Angliei pierderea a două crucișătoare și multe griji. Câtă vreme a existat această flotă germană, în Londra oamenii s'au simțit în siguranță. Flota engleză n'a avut până acum o astfel de luptă, care să aibe importanța nimicirii vaselor „Scharnhorst”, „Gneisenau” și „Leipzig”.

Franta vrea să-și împlinească datoria până la capăt.

Geneva. — D. Poincaré, președintele republicii franceze primind pe noul ambasador al Statelor-Unite, **Sharp**, i-a spus aceleia între altele:

— *Franta voește să-și împlinească acum datoria până la capăt, ca pacea viitoare să fie de lungă durată. Și ca să nu fie o pace înșelătoare, ea trebuie să fie asigurată prealabil contra unor atacuri viitoare și garantată prin restabilirea drepturilor violate.*

Reocuparea Bochniei.

Viena. — Am reocupat Bochnia, un însemnat punct al liniei ferate Cracovia—Lemberg. Am capturat cu acest prilej numeroși prizonieri.

În Sáros nu se mai găsesc Ruși.

Budapesta. — Dela cartierul presei se anunță: Rușii fiind bătuți în comitatul Zemplén, au încercat să ne împresoare în comitatul Sáros, dar luând noi măsurile necesare pentru zădărnicierea planului lor, ei au părăsit teritoriul comitatului. Am capturat numeroși prizonieri. Un regiment de honvezi a făcut 5000 de prizonieri. Prizonierii erau sleiți de nemâncat. Rușii au jefuit Homonna.

Liniște în Maramurăș.

Sighetul Marmației. — Prefectul comitatului Ladislau Nyegre s'a dus cu automobilul până la Câmpul-boului, unde organele administrative își continuă activitatea fără nici o piedecă. Prefectul Nyegre a declarat că nu există nici un motiv de temere și refugiere. Accia, cari cu toate acestea părăsesc comitatul își fac numai spse superflue. În Sighetul Marmației viața e foarte vială. Prăvăliile sunt deschise. Joi, Ovreii din Maramurăș vor posti pentru biruința armelor noastre.

Pătrunderea Rușilor în comitatul Bereg.

Sátorajauhely. — Chiar pe când cel din urmă rus a părăsit comitatul Zemplén, la hotarele comitatului Bereg s'au ivit nouă trupe rusești. Acestea s'au desfiăcut în apropiere de pasul Vereczke din coloanele ce au intrat pe la Toronya, trecând peste coamele munților. Prin părțile aceste ale Carpaților e foarte greu de pătruns și astfel încercările Rușilor nu sunt serioase. Cea mai mare parte a locuitorilor din nordul comitatului Bereg și din Muncaciul și-au părăsit vetrele. Rușii au pătruns în comitatul Bereg din comitatele Maramurăș și Ung. Trupele noastre s'a pus în cale numărului covârșitor oprind coloana ostică a dușmanului la Zanyka, iar coloana vestică la Vezérszállás. În 12 Dec. a avut loc o luptă mai mică la Vezérszállás și la intrarea de sud a pasului Vereczke. Cu acest prilej le-am cauzat mari pierderi dușmanului. În cercul Szolyva nu se găsesc Ruși.

Presa oficioasă bulgară despre situația în Balcani.

Sofia. — Oficiosul bulgar „Mir” anunță din sursă guvernamentală, că până în prezent nici un stat balcanic n'a propus Bulgariei compensații și nici n'a avut loc vre-o negociere între guvernele statelor balcanice și cabinetul bulgar.

Făcând comentarii despre informațiile răspândite de ziarele rusești privitoare la compensațiile oferite Bulgariei, presa bulgară relevă, pe baza informațiilor culese din loc competent, că **puterile triplei înțelegeri au vorbit până acum în termeni generali, fără a preciza nimic, cerând numai menținerea neutralității.** Nici o propunere fermă nu s'a făcut și nu s'a vorbit nici odată de ocupațiunea imediată sau chiar parțială a teritoriilor promise și despre care săpătorii actuali păstrează un mutism enigmatic.

Diferite.

— Zilele acestea a sosit la Genua vaporul american „Jason”, aducând daruri de Crăciun strânse în America pentru orianii săraci ai soldaților austro-germani căzuți în războiu.

— Se telegrafiază din Basel, că o scenă tragică a avut loc la Sant Andrea în Alsacia. În marele ospiciu de alienați, aproape de Sonhain, bubuitul tunului făcu pe nebuni să devie furioși. Ei încercaseră să fugă; s'au petrecut scene violente între ei și gardieni. A trebuit ca 20 de alienați să fie transportați în interiorul țării.

— În Italia s'a construit un nou tip de monoplan, blindat, ale căror aripi sunt așezate la înălțimea capului aviatorului, care astfel poate să privească în voie din toate părțile, atât pe pământ cât și în sus. Noul aeroplan va fi prevăzut cu o mitralieră. Motorul va fi de 80 H. P.

— Societatea bulgară de navigațiune a decis inaugurarea noii linii de navigațiune între Varna-Constanța-Odesa.

Itinerarul acestor linii este deja întocmit și primul vapor va pleca în curând din Varna cu destinațiune pentru Constanța.

— La Sofia frigul este de câțiva timp excesiv de aspru. S'a înregistrat o temperatură de 14 grade sub

zero, iar în ziua de 20 Noemvrie a fost un ger de 20 gr. sub zero.

— Datorită împrejurărilor actuale, nu va avea loc nici o solemnitate cu prilejul inaugurării liniilor de cale ferată Medjidia—Esser și Cobadin—Bazargic din Dobrogea nouă. Aceste linii vor fi puse, pur și simplu, în circulație, în ziua de 18 Decembrie 1914, în prezența dlor Dr. C. Anghelescu, ministrul lucrărilor publice și Cottescu, directorul general al C. F. R.

— D. C. G. Petraru, căpitan în rezervă, brevetat de statul major (line o interesantă conferință — în salonul de recepție al „Cercului comercial și industrial” dela Camera de comerț din București — cu privire la „Faizele războiului actual și învățăminte pentru viitor”).

Această conferință face parte din ciclul de conferințe anunțat de „Cercul de studii al partidului național-liberal”.

— Cu începere dela 23 Noemvrie 1914, navigația pe Dunăre — litoralul Bulgariei — a fost suspendată.

— D. Leonida Colescu, directorul statisticii din ministerul agriculturii și domeniilor din România, va da în curând la lumină o mare lucrare statistică, care va cuprinde cele mai recente date asupra tuturor ramurilor de activitate din țară. Se va arăta populațiunea după rezultatul noului recensământ, partea administrativă a țării, industria, comerțul, etc.

— Primăria comunei Acadânciar, județul Durostor, a donat ministerului de războiu român un teren de 15474 m. p. pentru construcțiun militare.

— Se anunță din Niș: În ziua de 6 Dec. n., pe frontul nord-vest, trupele noastre au continuat să urmărească pe dușmanii risipiți și i-au alungat dincolo de linia Ujite—Cocierice—Povlen—Valjevo—Lazarevat. Dușmanul se retrage în cea mai mare grabă înapoi. El a căutat să reziste numai lângă Valjevo și Ujite, dar opunerea lui a fost repede înfrântă și trupele au ocupat Valjevo în ziua de 8 Dec. n., și Ujite în ziua de 9 Dec. n. Pe acest front, numai în ziua de 8 Dec. n., am făcut prizonieri 28 ofițeri, 6 medici și 2237 soldați austro-ungari. Am mai capturat, afară de un bogat material de războiu, 1 tun de munte, 1 mitralieră și 20 bucătării de câmp. Prada pe care ne-a lăsat-o dușmanul mai pe urmă n'a fost până acum inventarizată.

Pe frontul de nord, pe linia Kosmay—Varovnița, au fost lupte crâncene în contra forțelor puternice inamice. Contra-atacurile date de trupele noastre au pricinuit dușmanului pierderi mari și l'au silit să se retragă în dezordine. Pe celelalte puncte din frontul de nord n'a fost nimic de semnalat.

Dacă mai bine o știu ticlui Sârbii ăștia.

Pentru răsturnarea acestor minciuni sârbești îndrumăm la comunicatul oficial sosit dela cartierul general al armatei noastre din sud, care spune precis și fără incunjur care este situația pe câmpul de luptă din Serbia.

— Ca urmarea unor dispozițiuni, spune „L'Independance Roumaine” — a fost autorizat transitul mărfurilor destinate Bulgariei.

— Orașul Zubrz, în Silezia de sus, a cerut voia să-și preschimbe numele în acela de „Hindenburg”.

— În 10 Decembrie, după cum se anunță din Amsterdam — s'a auzit o canoadă la Mocha, insulele chilene. Se crede că crucișătorul auxiliar german „Eitel Friederich” a avut o luptă cu vasele engleze.

— Ministrul de agricultură austro-ungar apelează către locuitorii țării să facă economisirile cele mai mari, și să folosească făină amestecată, luând în considerare că din străinătate nu se poate importa articlii de alimentare.

— Cartierul presei a fost mutat ieri pe câmpul de războiu din Galiția occidentală, pe câmpul dela Limanova.

— După cum se anunță dela cartierul principal turcesc, crucișătorul Sultan Janus Selim, care după afirmațiunile Rușilor ar fi suferit havariei, a bombardat în 10 c. Batumul incendiându-l. Focul bateriilor rusești de pe țarmure n'a avut nici un efect.

— Se anunță din Viena: Primul ministru ungar, contele Ștefan Tisza a fost ieri în audiență o oră și jumătate la M. S. monarhul. Ieri după amiază primul ministru ungar a avut o consfătuire mai lungă cu contele Berchtold.

— După cum se anunță din Rotterdam, ziarele scriu că viceregele Irlandei ar fi dimisionat în urma divergențelor grave ce s'au ivit în ministerul englez. Tulburările în Irlanda au deja un caracter revoluționar.

INFORMAȚIUNI.

Arad, 15 Decembrie 1914.

Dela „Solidaritatea”. Direcțiunea „Solidarității”, s'a întrunit în ședință plenară, Duminică în 6 l. c. în Sibiu. Au participat la această ședință d-nii Sava Raicu, Dr. Coriolan Pap, Ioan F. Negruțiu, Dominic Rațiu, Constantin Popp și secretarul însoțirii I. I. Lăpădatu. Având în vedere obiectul important relativ la încheierile și dividendele anului curent, pertractat în această ședință, a fost invitat și a participat la debaterile ei și d. Iosif Lissai, șef-contabilul „Albinei”. Ședința a fost prezidată și condusă — în lipsa d-lui Partenie Cosma — de d. vice-președinte Sava Raicu.

Obiectele mai importante raportate și debătute în această ședință au fost:

I. S'au luat sub revizie trei **deciziuni mai importante** din trecut și anume chestiunea de reorganizare a biroului „Solidarității”, chestiunea însoțirilor sâtești și chestiunea activării parțiale a biroului de informațiuni și comisii — și s'a decis să se amâne executarea pe timpuri mai prielnice.

II. Dintre mai multe institute, cari au cerut să fie acceptate ca **membrii la „Solidaritatea”**, a fost primită numai banca „Concordia” din Gherla.

III. S'a prezentat **raportul secretarului „Solidarității” cu privire la încheierile și dividendele anului curent.** În legătură cu raportul acesta s'a stabilit o instrucțiune specială pentru pregătirea și cenzurarea conturilor de încheiere, și s'a adus următoarea deciziune:

I. Intrucât din partea guvernului țării nu s'ar suspenda în mod obligator indatorirea de a face încheieri pe anul curent la bănci, **institutele noastre să pregătească și stabilească bilanțuri anuale și conturi de profit și pierderi după cele mai solide și reale principii**, în care după se recomandă în atențiunea celor interesați instrucțiunea pentru pregătirea și cenzurarea conturilor de încheiere, publicată de biroul „Solidarității”.

II. **Ca profituri să se stabilească și să se distribuie numai acele sume, cari vor rezulta după considerarea tuturor amortizărilor și după menținerea posibilă a rezervelor latente din trecut, ca rezerve pentru eventualele dubioase, cari la încheierile de acum nu se vor putea constata în mod cert și**

III. **Ca dividendă să se distribuie de astădată numai dobânda stabilită în statutele institutelor noastre ca dividendă fundamentală** (de regulă 5%), socotită după valoarea nominală a acțiilor, respective după valoarea cursului de emisiune, statorită pentru acționari la ultima urcare a capitalului societar. Dacă însă la anumite institute profiturile nu ar acoperi o astfel de dividendă și n'ar exista nici fonduri de rezervă cu destinațiune expresă pentru întregirea dividendei la dobânda numită mai sus, se va distribui o dividendă mai redusă, respective — ceea ce ar fi și mai recomandabil — profiturile se vor trece în conturile anului viitor.

IV. Considerând că mulți dintre **revizorii experți** sunt mobilizați și că numărul lor s'a redus tocmai acum când băncile au mai mare nevoie de serviciile lor, direcțiunea a autorizat biroul „Solidarității”, ca în mod excepțional, de astădată, să poată delega și pe alți funcționari și specialiști de pe la băncile noastre să facă revizuirii.

V. În chestia acțiunii „Solidarității” pentru adunarea unei sume dela bănci în **favorul școlii comerciale din Brașov** s'a raportat, că s'a scris suma de **Cor. 94.840.** —, care însă se va întregi fără greutate la Cor. 100.000. În anul acesta s'a încasat peste Cor. 30.000, urmând a se încasa — la începutul anului viitor — și cotizațiile de pe 1915 în sumă de Cor. 28.000. Ambele aceste sume se vor preda la primăvară Eforiei școlare din Brașov pentru trebuințele zidirii noului edificiu școlar.

VI. S'au mai prezentat și discutat **diferite chestiuni administrative** de interes pentru „Solidaritatea”.

Hotărârea cu privire la încheierile anuale și dividendele nu se va mai comunica și în spectral

băncilor noastre. Sunt rugate să o ia la cunoștință pe această cale, împreună cu instrucțiunea pentru cenzurarea conturilor de încheiere.

(„R. E.”).

Situația finanțelor italiene. Cu prilejul discuției ce a avut loc la Camera italiană asupra exercițiului provizoriu al bugetului, ministrul tezaurului a făcut un scurt expozeu asupra situației financiare a statului. El a declarat că nimica nu lipsește din aceeași parlamentul și țara au drept să ceară dela guvern în aceste momente așa de grave pentru toate țările și a căroră repercusiune a resimțit-o în chip nemijlocit și Italia.

Guvernul a crezut că are o datorie imperioasă de împlinit: să prevadă și să facă fără cruțare toate cheltuielile trebuincioase pentru cerințele țării mai cu seamă pentru cerințele militare.

Cheltuielile exercițiului bugetare pe 1913—14 au întrecut prevederile cu 164 milioane lire it. ce s'au acoperit din intrările taxelor pe mișcarea averilor. Aceste intrări s'au ridicat la 195 milioane. În total intrările efective însumează două miliarde 621 milioane și cheltuielile 2 miliarde 575 încât excedentul efectiv este de 46 milioane, de se crede suficient pentru noile nevoi.

Ministrul a declarat că patrimoniul statului s'au mărit cu zece milioane și jumătate. Bugetul anului financiar curent prezintă un deficit rezultat din cheltuielile mari făcute pentru armată și scăderea unor încasări cum sunt cele din vămi, transporturi și altele.

Cu noile măsuri tributare s'au asigurat încasări de 51 milioane cu un proiect ulterior ce este în discuțiune va rezulta un total de 100 milioane lire it. — (A. T. I.).

Viața la Bruxelles. Un locuitor din Liege scrie unui prieten al său din Paris:

— Ce pot să spun? Avem dreptul de a respira și de a mânca. Putem de asemenea umbla în oraș până la 7 seara; dar suntem ca prizonieri în țara noastră proprie, fără poștă, fără telegraf, fără trenuri. Din fericire se găsește ce mânca. Fiecare și-a făcut proviziuni abundente pentru a fi pregătit pentru timpuri și mai grele. Din punct de vedere material orașul a suferit mai puțin decât satele ce se găsesc pe dreapta Meusei, și cari au fost mai toate șterse de pe suprafața pământului. Cea mai mare parte dintre locuitorii Liege-ului s'au înapoiat pe la casele lor și s'a găsit modalitatea de a se asigura traiul tuturor. Fabricarea și vânzarea pâinei au devenit servicii publice.

Căsătorie. Duminecă, în 22 Nov. n., s'a celebrat în s. biserică din Chigic cununia religioasă a gentilei doare **Iustina Gallu**, nepoata dlui Iosif Gallu judecător la curtea de apel în retragere în Arad și a decedatului Iosif Gallu membru în casa magnaților, cu d. **Silviu S. Sabău** absolvent de teologie. Felicitări.

Tranșeele sunt o invențiune a Turcilor. Un ziar din Drezda scrie următoarele: După cum se știe Rușii sunt maștri în arta ca cu o iuteală formidabilă să sape gropi și să dispară repede în ele. Acesta este unicul câștig pe care l-au avut din războiul cu Japonia. Acest scump succes ce-l dăduseră Japonezilor, puteau Rușii să-l dobândească din războaiele pe cari le-au avut cu Turcii. Într'adevăr tranșeele cari joacă un rol atât de important în războaiele moderne, au fost întrebunțate încă în veacul al 18-lea de către Turci ca mijloc pentru acoperirea în contra tocului artileriei. Aceasta o dovedește în chip foarte luminos mareșalul austriac și rus principele Carol Iosif de Ligne, dela moartea cărui se împlinesc la 30 Noemvrie v. o sută de ani.

Când împărăteasa Rusiei, Caterina, declară la 1787 războiul Turciei, principele Ligne în calitate de mareșal rus își oferi spada sa Tarinet Rusiei și i se dădu comandamentul unei mari armate rusești. Impedecat la început de intrigile principelui Potemkin, ajunse în cursul campaniei la o apreciere însemnată și mai cu seamă la cucerirea Belgradului în Octomvrie 1787 avu prilejul ca să se distingă foarte mult.

Principele de Ligne, despre care se știe că era un distins literat și-a expus experiențele sale asupra campaniei într'o serie de scrisori adresate contelui de Ségur, cari ocupă în loc de o-

noare în literatura militară a Europei. În scrisoarea a șeasa, care a fost scrisă în tabăra dela Ociskow și poartă data de 1 Septemvrie 1788 se flă următorul pasagiu interesant:

„Turcii dispun de două excelente mijloace tactice. Cei dintâi se referă la arta foarte mult dezvoltată, ca să învâlie în chip ireproșabil pozițiunile lor prin cavalerie, iar celalalt constă într'aceea că sapă gropi în pământ sau în pozițiunile lor întărite, pentru ca să fie la adăpostul obuzelor tunurilor dușmane. Fiecare soldat își are groapa lui în care stă ascuns în tot timpul cât ține comanda”.

Cazuri de moarte. Isaia Montia, notar comunal în penziune, după un morb greu a decedat în 10 Dec. a. c. în etate de 74 ani. Inmormântarea s'a făcut în 12 Dec. a. c. după ritul bisericii ort. rom. în cimiterul din Cuvin.

— Vida Boros de Zelene, directorul școlii reale din localitate a decedat în vârstă de 73 ani.

Odihnească în pace.

Discursul dlui Salandra comentat de diplomații din Roma. „Giornale d'Italia” a cules impresiile diferiților ambasadori străini la Roma asupra discursului dlui Salandra.

Baronul **Macchio**, ambasadorul Austro-Ungariei, a zis: Găsesc că declarațiile d-lui Salandra sunt foarte satisfăcătoare. Ele dovedesc încă odată însușirile alese cu care este înzestrat eminentul bărbat de stat căruia îi sunt încredințate destinele Italiei. Primirea așa de călduroasă făcută declarațiilor sale de către Camera deputaților nu poate de cât să întărească convingerea că păstrând neutralitatea, d. Salandra se află la unison cu marea majoritate a națiunii italiene.

Ambasadorul **Francei**, d. **Barrere**, a declarat: Am admirat foarte mult discursul și demonstrația patriotică pe care dânsul a provocat-o în sânul Parlamentului italian. În aceste împrejurări cuvântul d-lui Salandra a fost expresiunea credincioasă, elocventă, admirabilă a sentimentului național.

Ambasadorul **Germaniei**: Toată lumea recunoaște că comunicările guvernului a fost cât se poate de abile. Opinia cercurilor germane este că aspirațiile Italiei în țările și mările din vechiul continent sunt îndreptățite: lumea civilizată cea veche e alcătuită din basinel mediteranean. De asemenea e lucru natural că neutralitatea sa să fie vigilentă și puternică armată. De aceea discursul d-lui Salandra este expresiunea prudenței și a voinței naționale.

Ambasadorul **Rusiei**, d. **Krupenski** a făcut o comparație între discursul cancelarului german și discursul primului ministru italian, arătând limpezimea, siguranța și hotărârea vederilor și propozițiilor exprimate de d. Salandra.

Ministrul **Bulgariei**, d. **Rizoff**: Gândesc că d. Salandra a fost fericit inspirat. D-sa n'ar fi putut să rostească mai bine ceea ce țara aștepta dela el.

Ministrul **Greciei**, d. **Coromillas**: Președintele consiliului a vorbit ca un mare bărbat de stat. El a afirmat în chip admirabil independența de acțiune ce și-o păstrează Italia. (A. T. I.).

Steagul verde, pe care Musulmanii îl scot în timpul războiului sfânt, este o fașie, de pânză de un verde închis, lungă de doi metri și lată de un metru și ceva. El slujea odată ca perdea la etacul mult iubitei femei a Profetului, numită liși, și în care etac și murit Mahomet. Când el se afla pe patul de moarte, au venit la dânsul mai mulți șefi, ca să ceară binecuvântarea profetului pentru războiul, pe care voiau să-l întreprindă contra unor sălbatici din Arabia, și pe când era în agonie le-a dat lor perdea dela etacul sus pomenit, în semn de aducere aminte, ordonându-le ca, atunci când se vor lupta să-l desfășoare, ca să se știe că lupta se duce pentru Dumnezeu și Profet. De atunci, acest steag, care se numește Sandjac-Serif, a fost întotdeauna desfășurat de Turci la războaiele lor. Mai în urmă acest steag s'a întrebuințat numai în timpul războaielor sfinte, a căror calificare depindea în totul de Calif. Așa în anul 1683, acest steag s'a desfășurat sub zidurile Vienei, și în bătălia dela Zenta, deși în amândouă cazurile nici vorbă nu era de islamism. Puterea acestui steag, după credința Mahomedanilor, stă în faptul, că cei-ce cad în boiul din 1877, acest steag s'a desfășurat cu o timpul cât el este desfășurat, pentru război, sunt martiri și merg d'adrepul în rai. În răs-

solemnitate deosebită. Sultanul Abdul-Hamid a desfășurat steagul cu mâna sa și l'a dat Șeihului-Islam. Acesta, șezând pe un cal împodobit cu fir și ținând steagul în sus, a plecat și a cutreerat ulițele Constantinopolului. Alături cu Șeihul-Isam, călare pe un alt cal, mergea Sultanul, ținând sabia în mână și tremurând-o în urma lor mergeau ulemii, spunând tuturor că războiul sfânt s'a început.

Ultima oră.

AM EVACUAT BELGRADUL.

Budapesta. — Oficial. — Se comunică dela cartierul general din Serbia: În situația operațiilor noastre militare creiată în urma retragerii necesitate a aripei noastre drepte deocamdată ni s'a impus cedarea și a Belgradului. Am evacuat Belgradul fără lupte. Trupele noastre au suferit mult, ce-i drept, în urma oboseșilor luptelor grele, dar spiritul lor e foarte bun și entuziast.

REGIMENTE RUSEȘTI ÎN SERBIA.

Frankfurt. — „Frankfurter Zeitung” află din București:

— Armata sârbă — după informațiunile sosite aci — a fost întărită cu cinci regimente rusești, cari în 27 Octomvrie au plecat din Arhangelsk și afirmative în 29 Noemvrie au sosit la Antivari. Alte trupe rusești sunt pe drum.

NOUĂ OFENSIVĂ FRANCEZĂ.

Berlin. — „Berliner Zeitung am Mittag” scrie: — Sâmbătă s'au auzit puternice bubuituri de tunuri de către Alsacia. Se pare, că Francezii au început un atac la Altkirchen. Aceasta a premis-o de altfel cu zile înainte acțiune febrilă de patrulare a aviatorilor militari francezi în această regiune.

TRAFICUL DE MĂRFURI ÎNTE SZABADKA —SEMLIN — SISTAT.

Budapesta. — Direcțiunea centrală a căilor ferate ungare comunică în mod oficial, că traficul de mărfuri între Szabadka-Semlin a fost sistat.

În părțile nordice ale țării se poate călători numai cu legitimație.

Pentru Sighetul-Marmației căile ferate ungare nu primește mărfuri pentru civili.

RUȘII AU PĂRĂSIT CARPAȚII.

Munkács. — Aproape toate trupele rusești au părăsit Carpații. Pretutindeni Rușii au fost bătuti și au avut mari pierderi. Afară de Maramurăș Rușii se mai găsesc numai în localitățile dela frontiera comitatului Bereg. Și aici situația trupelor noastre e favorabilă. Trenurile militare comunică până la Szolyva. Din motive de strategie a trebuit să evacuăm câteva mici localități dela frontieră.

POȘTA ADMINISTRATIEI.

Iacob Tomin Vanciul, Recaș. Am primit 2.40 cor. în abonament pe luna Decemvrie a. c.

Emil Șelariu, Peteritea. Am primit 14 cor. în abonament până la 1 Iunie 1915 st. v.

Redactor responsabil: **Constantin Savu.**

ANUNȚ.

Un tânăr, absolvent al școlii comerciale române, caută

POST DE PRACTICANT

pe lângă salariu modest. Postul îl poate ocupa imediat. Adresa la administrația ziarului.

(Po 2325—3.)

SE CAUTĂ BONĂ ROMÂNĂ.

O familie din Viena caută o bonă română. Ofertele să se adreseze administrației ziarului „Românul”.

(Su 2328—3)